

Drugs in schools

Shiur# 400 | Dec 20th 2022

שפת אמת מקץ שנת תרמ"ב

במדרש קץ שם לחושך כו'. כי הנה השי"ת ברא הכל ולהחושך שם קץ כי הוא רק לכסות הפנימיות ע"י הקליפה הסובבת. אבל עיקר המכון. תכלית הוא חוקר. שאין שום הסתר וחושך שלא יהי' לתועלת כדמסיק המד' בכל עצב יהי' מותר. אכן הכל תלוי בהאדם כשיודע זאת ואינו עושה מעיקר טפל ומטפל עיקר אז אין בכח החושך להסתיר האמת. ורמז החלום שבע פרות עולות אחריהן שאחר העיקר נמשך ההסתר אח"כ. ותעמודנה אצל הפרות כו' אח"כ ותאכלנה כו'. וכן המשל בגמ'. הלך. אורח. בעה"ב. שהיצה"ר מעצמו בטל. רק ע"י התקרבות האדם עולה על ראשו. וצריך האדם להתחזק בתורה ומצות וכשכל מגמתו בזה מתבטל היצה"ר ממילא. כמו שהוא בטל אצל האדם.

רש"י פרשת מקץ פרק מג פסוק לד

וישכרו עמו - ומיום שמכרוהו לא שתו יין, ולא הוא שתה יין, ואותו היום שתו:

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ג סימן לה

איסור עישון סמים בע"ה

הנה בדבר אשר התחילו איזה בחורים מהישיבה לעשן חשיש (מעראוואנא), פשוט שהוא דבר אסור מכמה עיקרי דינים שבתורה חדא שהוא מקלקל ומכלה את הגוף, ואף אם נמצאו אנשים בריאים שלא מזיק להם כל כך אבל מקלקל הוא את הדעת ואינם יכולים להבין דבר לאשורו שזה עוד יותר חמור שלבד שמונע עצמו מלמוד התורה כראוי הוא מניעה גם מתפלה וממצות התורה שעשיה בלא דעת הראוי הוא כלא קיימם. ועוד שהוא גורם תאוה גדולה אשר הוא יותר מתאות אכילה וכדומה הצריכים להאדם לחיותו ויש שלא יוכלו לצמצם ולהעביר תאותם, והוא איסור החמור שנאמר בבן סורר ומורה על תאוה היותר גדולה שיש לו לאכילה אף שהוא לאכילת כשרות, וכ"ש שאסור להביא עצמו לתאוה גדולה עוד יותר ולדבר שליכא שום צורך להאדם בזה שהוא אסור, ואף שלמלקות נימא שאין עונשין מן הדין מ"מ לאיסורא ודאי עובר על לאו זה ואיכא גם הטעם דאיכא בבן סורר ומורה שסופו שילסטם את הבריות כדאייתא בסנהדרין בפ' בן סורר (ס"ח ע"ב). ועוד שהאב והאם של אלו שמעשנין זה מצטערים מאד אשר עוברין על מצות כבוד אב ואם. ועוד איכא איסור העשה דקדושים תהיו כפירוש הרמב"ן בחומש. וגם הם גורמים לאיסורים הרבה אחרים לבד זה, סוף דבר הוא פשוט וברור שהוא מאיסורים חמורים וצריך להשתדל בכל היכולת להעביר טומאה זו מכל בני ישראל ובפרט מאלו שלומדין בישיבות. והנני ידידו מוקירו, משה פיינשטיין.

אפיקי ים ריש חלק ב

בינה במקרא

בפ' וישב פסוק ב' ויוסף בן שבע עשרה וגו' והוא נער את בני בלהה וגו' ויבא יוסף את דבת רעה אל אביהם. והפסוק מוקשה א' מהו הפירוש והוא נער ומה ר"ל בזה. ב' מהו הלשון ויבא. הוליל ויספר כמ"ש להלן ויספר אל אבי ג' מהו הלשון אל אביהם הוליל אל אבי כמ"ש והוא נער וגו' נשי אבי, וכמ"ש לקמן ויספר אל אבי, ומה זה שאמר אל אביהם, אטו אביהם הוא ולא אבי. והוא פלא. והנראה בזה, דהפסוק בא לוטר עד כמה גדלה צדקתו של יוסף ע"ה, שלא בא חלילה להוציא דבה על אחי, ורק דכונתו היתה לטובה, ובאופן שמתר ע"י הדין, דהדין בזה אם רואה כאחד שעושח דבר שלא כהוגן, והוא רוצה לגלות לאבי או לרבו שיוכיחו אותו ע"ז, ולהחזירו למוטב, יש בזה איזה תנאים עקרים: א' שמקדם יוכיח לו ב"י, ואם לא יועיל אז מתר לגלות לאבי או לרבו שיוכיחוהו, וכן אם משער שתוכחתו לא תועיל, מתר לגלות. ב' שלא יגדיל העולה יותר ולא יוסף שום דבור, שיוכל להגדיל העולה וכי"ב, ג' שיוכיח דוקא לתועלת, ולא להנות ח"ו מסגם חבירו, נחה יובן הפסוק, דמתחלה מקדים והוא נער, היינו לתרץ מ"מ לא הוכיח יוסף לאחי, טרם שגילה כאבי כפי הדין, דהוא משום שלפי השערות, חשב שודאי לא תועיל תוכחתו, כיון דחם הי' מזולתין בבני השטחיה, והוא הי' משמש ומשרת אצל בני השטחיה נכ"ש במלבי"ם) א"כ בודאי חלא לא תועיל תוכחתו ואח"כ אבר, ויבא יוסף ולא ויספר, להורות שלא הוסיף שום דבור, כמו שיוכל להיות בספור, ורק, ויבא כמביא דבר במקום למקום ממש, בלא הוספה וגרעון, ואח"כ אמר עוד לרמו שכוין רק לתועלת שיוכיחם אביהם, והו' מרומז במאי דאמר, אל אביהם ולא אבי, דאז חלא יוכל היות, שכוין להנות מסגם שלהם, שאבי יחבכה ביותר, וע"כ אמר, דהי' כונה רצוני רק לתועלת, כאילו אין הדבר נוגע כלל לעצמו, וכאילו אינו אבי כלל, וטבואר בכ"ז צדקת יוסף הצדיק ע"ה.

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן קג

ובדבר אם רשאי המלמד לומר לתלמידים שאם יודעין מי עשה את דבר הגנאי יודיע לו, הוא דבר מכווער לעשות כן דזה יגרום שיקילו בלשון הרע, אף שהדמיון להא דאמר הקדוש ברוך הוא ליהושע וכי דילטור אני לך בסנהדרין דף מ"ג לא דמי דהתם הרי יודע בעצמו ע"י הגורל ויקויים העונש, והכא אפשר שלא יודע שלכן אם היה זה לכוונת תוכחה לשמה משום שע"ז יענש וייטיבו דרכם היה שייך להתיר כדמצינו בערכין דף ט"ז שאמר ריב"נ הרבה פעמים לקה עקיבא על ידי שהייתי קובל עליו לפני ר"ג בריבי, עיין שם שהיתה זה תוכחה לשמה והוצרך שידע מזה ר"ג, וכן ודאי הוא גם עובדא דר"ה וחייא בר רב שאמר לשמואל שהיה בשביל שלהתוכחה הוצרך ששמואל ידע זה, אבל הא שייך זה כשמתעורר מעצמו לספר להרב כדי שיוכיחו, ולא כשהרב יגזור על תלמידיו שיספרו לו אם יודעים דבר מגונה אף כשהתלמידים הם גדולי עולם, ואצלינו לא שייך להחשיב בכלל שהוא לשמה אף בגדולים וכ"ש שלא שייך זה בקטנים.